

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

РЕЦЕНЗИЈА

рукописа “Медијска писменост у дигиталном добу“

аутора др Марије Вујовић и др Душана Алексића

На основу одлуке Наставно-научног већа Филозофског факултета Универзитета у Нишу, донете на седници одржаној 27. маја 2025. године, именована сам за рецензента рукописа под насловом *Медијска писменост у дигиталном добу*, чији су аутори др Марија Вујовић и др Душан Алексић. Реч је о рукопису који тематизује једно од најзначајнијих питања савременог друштва – медијску писменост – кроз призму образовања, друштвеног ангажмана и критичког мишљења у дигиталном окружењу. Ова научна студија представља драгоцен прилог домаћој академској литератури у области медијских студија, комунологије, педагогије и сродних друштвених наука.

Рукопис је структурално јасно организован и подељен у две основне целине: теоријски и емпиријски део. Теоријска целина обухвата темељну обраду кључних појмова који се односе на дигиталну епоху, медије и медијску писменост, са посебним освртом на феномене као што су медијска манипулација, пропагандне технике, говор мржње, насиље у медијима, као и све присутнији утицај вештачке интелигенције на медијске праксе. Аутори су успели да систематски и критички анализирају ове садржаје, при чему су доследно примењивали релевантне научне изворе, чиме су осигурали академску утемељеност својих ставова.

Посебну вредност теоријског дела представља приступ који не ограничава анализу медија искључиво на техничке или комуникацијске аспекте, већ инсистира на интердисциплинарном тумачењу медијске писмености као когнитивне, етичке и културне компетенције. Такође, важна је и ауторска свест о потреби за промишљеним и одговорним коришћењем медијских садржаја, што додатно обогаћује теоријску поставку дела.

Другу целину рукописа чини емпиријски део у којем су представљени резултати истраживања спроведеног међу студентима Филозофског факултета у Нишу, тачније студентима основних академских студија на студијским програмима Психологије,

Педагогије и Руског језика и књижевности, који похађају курс *Медијска писменост у дигиталном добу*. Истраживање је пажљиво дизајнирано и имплементирано, уз примену адекватних метода прикупљања и анализе података. Оно се фокусира на испитивање медијских навика, степена медијске писмености, као и на перцепцију значаја критичког односа према медијским садржајима међу студентском популацијом.

Резултати истраживања указују на висок степен интересовања студената за тему медијске писмености и њено интегрисање у образовни систем. Констатован је снажан консензус међу испитаницима да медијска писменост треба да буде саставни део формалног образовања у Србији. Ово сведочи о дубљем разумевању улоге медија у обликовању свести, вредности и понашања, те још једном потврђује значај системског приступа у развоју медијске културе. Аутори с правом наглашавају потребу за холистичким приступом медијском описмењавању, који подразумева не само стицање информација и техничких вештина, већ и развој критичког мишљења, медијске етике, саморефлексије и одговорне употребе дигиталних алата у свакодневном животу.

Језик рукописа је јасан, академски релевантан и стилски доследан. Аутори демонстрирају висок ниво научне писмености, логичке артикулације и тематске кохерентности. У погледу методолошке поставке, посебно треба истаћи да је истраживање конципирано у складу са основним етичким и научним стандардима. У рукопису су коришћени актуелни и референтни извори из релевантне литературе, како домаће тако и стране, што додатно потврђује озбиљност и свеобухватност ауторског приступа.

Изузетно је значајно што ова монографија не заостаје на нивоу дескрипције феномена, већ нуди и конкретне смернице за унапређење медијске писмености у образовном систему. Такав приступ омогућава да публикација буде корисна не само научној заједници, већ и наставницима, студентима, стручњацима из области медија и образовања, као и доносиоцима образовних политика. У том смислу, ова монографија има потенцијал да постане референтна литература у домену медијске писмености, као и основ за даље истраживање у области дигиталне комуникације и едукације.

Публикација *Медијска писменост у дигиталном добу* пружа значајан допринос савременим расправама о улози медија у друштву, као и о неопходности образовања грађана за критичко и одговорно учешће у медијском простору. С обзиром на убрзану дигитализацију и промену начина на који појединци, посебно млади, приступају информацијама, оваква научна анализа је више него добродошла. Рад доприноси не само теоријском разумевању појма медијске писмености, већ и практичним аспектима њеног развоја, кроз применљиве препоруке за институционалну подршку и педагошку имплементацију.

Сумирајући све наведено, могу са уверењем закључити да рукопис др Марије Вујовић и др Душана Алексића задовољава све критеријуме који се постављају пред научну монографију: научну релевантност теме, систематичност излагања, јасну методолошку поставку, квалитетну обраду литературе и оригиналан допринос области. Због свега

наведеног, предлагем Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу да прихвати рукопис *Медијска писменост у дигиталном добу* и да га препоручи за објављивање у форми научне монографије.

У Нишу, 18.06. 2025. године

Рецензент

Др Драгана Павловић

Редовни професор Филозофског факултета у Нишу